

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 7. oktober 2025
Kontor: Sikkerhedskontoret
Sagsbeh: Louise Pelle Kyed Jensen
Sagsnr.: 2025-10334
Dok.: 3831399

Besvarelse af spørgsmål nr. 1461 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1461 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. september 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Peter Hummelgaard

/

Camilla Hellesø Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1461 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i lyset af Højesterets dom afsagt den 2. september 2025 i Samsam-sagen redegøre for, hvilke ændringer i regler og procedure denne vil iværksætte for at sikre, at mennesker der arbejder for den danske stat også kan regne med at blive beskyttet af den danske stat mod eksempelvis uretmæssige fængslinger og justitsmord?”

Svar:

1. Højesteret har den 2. september 2025 afsagt dom i den civile sag, som Ahmed Samsam har anlagt mod Politiets Efterretningstjeneste (PET) og Forsvarets Efterretningstjeneste (FE).

Følgende fremgår bl.a. af dommens præmisser:

”PET og FE er efterretnings- og sikkerhedstjenester, som bl.a. arbejder for at identificere, forebygge, efterforske og imødegå trusler mod Danmark og sikkerheden i det danske samfund. Det er en grundlæggende betingelse for at have effektive efterretningstjenester, at der er oplysninger om deres virksomhed, herunder på det operative område, der ikke kan lægges åbent frem.

Som efterretningstjenesterne har redegjort for i deres notat af 27. juni 2023 om nødvendigheden af fortrolighed om PET's og FE's kildearbejde, vil det generelt kunne få alvorlige følgevirkninger for både efterretningstjenesten og kilden, hvis en efterretningstjeneste officielt bekræfter, at en person har fungeret som kilde for efterretningstjenesten. Hvis en dansk efterretningstjeneste bekræfter identiteten f.eks. på en efterretningskilde, der har opereret i udlandet, kan det ifølge tjenesterne bl.a. have negative konsekvenser for forholdet til efterretningstjenestens internationale samarbejdspartnere, og det vil bryde med de grundlæggende principper, der gælder for efterretningstjenesters virksomhed og samarbejde. Bekræftelse af en persons kildestatus kan ifølge tjenesterne herudover indebære en betydelig risiko for kilden selv. Den øgede risiko for repressalier gælder også i tilfælde, hvor kilden selv har oplyst offentligt om kildeforholdet.

Højesteret finder, at hensynet til efterretningstjenesternes særlige funktioner, hvor fortrolighed spiller en afgørende rolle, må føre til, at personer som det helt klare udgangspunkt ikke har krav på at få fastslået eksistensen af kildeforhold eller lignende gennem søgsmål ved domstolene.

Dette gælder også, selv om efterretningstjenesterne ved pådømmelsen af påstande om anerkendelse af kildeforhold ikke pålægges selv at be- eller afkræfte bestemte forhold, men hvor vurderingen heraf beror på domstolenes almindelige bevisbedømmelse foretaget på baggrund af de oplysninger, der fremlægges i sagen.

Højesteret finder, at dette udgangspunkt alene kan fraviges i helt særlige situationer, hvor en samlet afvejning af de interesser, der er på spil, undtagelsesvis kan føre til, at hensynet til fortroligheden om efterretningstjenesternes arbejde må vige for borgerens interesse i at kunne få fastslået eksistensen af et kildeforhold eller lignende.”

2. Følgende fremgår af PET og FE’s fælles udtalelse af 23. december 2022 om efterretningstjenesternes kildearbejde:

”Uden at gå ind i den konkrete sag kan PET og FE generelt oplyse, at danske efterretningstjenester, som alle andre danske myndigheder, skal agere inden for de gældende retlige rammer, som overordnet er fastlagt af lovgivningsmagten. Det er noget, PET og FE tager meget alvorligt. Dette gælder også for anvendelsen af kilder, som for PET’s vedkommende sker i overensstemmelse med PET-loven og efter principperne i Rigsadvokatens retningslinjer om meddelere og civile agenter. Desuden er der i FE fastsat interne retningslinjer for kildearbejdet. Folketingets særlige udvalg vedrørende efterretningstjenesterne, som beskæftiger sig med efterretningstjenesternes forhold, har ligesom med alle andre forhold vedrørende tjenesterne adgang til disse retningslinjer.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt en kilde for en efterretningstjeneste kan dømmes i en straffesag, er det helt generelt sådan, at de almindelige strafferetlige regler i Danmark og i udlandet også finder anvendelse på personer, som fungerer eller har fungeret som kilder for de danske efterretningstjenester. Det gælder uanset, om en strafbar handling er begået før, under eller efter den eventuelle kildevirksomhed. Derfor er det heller ikke sådan, at en person generelt er straffri, fordi den pågældende fungerer eller har fungeret som kilde for en dansk efterretnings-tjeneste.”

Det bemærkes, at det fremgår af § 2, stk. 5, i lov om Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne (lovbekendtgørelse nr. 937 af 26 august 2014 som ændret ved lov nr. 666 11. juni 2024), at Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne (UET) underrettes om indholdet af de retnings-

linjer, der er gældende for efterretningstjenesternes virksomhed, forud for deres udstedelse. Det gælder også PET's retningslinjer vedrørende kilder.

3. Regeringen og Socialistisk Folkeparti indgik den 6. december 2023 "Aftale om styrkelse af Tilsynet med Efterretningstjenesterne og undersøgelse af visse konkrete sager", hvoraf det bl.a. fremgår, at tilsynet skal anmodes om at undersøge, om efterretningstjenesternes eventuelle ageren i den såkaldte Samsam-sag ligger inden for de retlige rammer og retningslinjer, der på daværende tidspunkt var gældende for efterretningstjenesterne.

Herudover indgik regeringen og Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne, Konservative, Enhedslisten, Radikale Venstre samt Dansk Folkeparti den 28. februar 2024 "Aftale om styrkelse af tilsynet med efterretningstjenesterne".

I forlængelse heraf vedtog et bredt flertal i Folketinget i juni 2024 et lovforslag, som indebærer en række ændringer af bl.a. PET-loven med det overordnede formål at styrke Tilsynet med Efterretningstjenesterne (lov nr. 666 af 11. juni 2024). Loven medfører bl.a., at tilsynets kompetence er blevet udvidet til også at omfatte efterfølgende legalitetskontrol med PET's operative opgaver. Dette indebærer, at tilsynet f.eks. vil kunne kontrollere, om PET har hvervet og ført kilder i overensstemmelse med retningslinjer på området eller gældende regler i øvrigt, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, ligesom tilsynet kan kontrollere tjenestens sagsbehandling i forbindelse med kilders eventuelle erstatningskrav mv. Ændringerne af PET-loven trådte i kraft den 1. januar 2025, og det nye tilsyn er etableret. Tilsvarende tilpasninger af lovgivningen er undervejs på Forsvarsministeriets område.

I forhold til denne såvel som andre sager, der behandles af tilsynet, vil det i forlængelse af tilsynets undersøgelser blive vurderet om disse giver anledning til konkrete tiltag, herunder efter omstændighederne ændringer af regler og retningslinjer.